ДЕЛЕГИРАН РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2024/1995 НА КОМИСИЯТА

от 19 юли 2024 година

относно временна извънредна мярка за кризисна дестилация с цел преодоляване на смущенията на пазара в лозаро-винарския сектор в Португалия през пазарната 2024—2025 година

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за установяване на обща организация на пазарите на селскостопански продукти и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 922/72, (ЕИО) № 234/79, (ЕО) № 1037/2001 и (ЕО) № 1234/2007 на Съвета ([1]), и по-специално член 219, параграф 1 във връзка с член 228 от него,

като има предвид, че:

(1) С цел да се предотвратят смущения на пазара на вино в Съюза за пазарната 2023—2024 година Комисията прие Делегиран регламент (ЕС) 2023/1225 ([2]), включващ извънредна кризисна дестилация в някои държави членки. Целта на мярката беше да се намалят прекомерните запаси, регистрирани в някои от основните лозаро-винарски райони на Съюза, които засягат по-специално червените вина и вината розè, вследствие на кумулативното въздействие на различни кризи през предходните години, както и на общата тенденция към намаляване на потреблението на вино в Съюза и на изнасяните количества в условията на висока инфлация за потребителите и високи разходи за производителите на вино.

(2) В резултат на това над 3,5 милиона хектолитра червени вина и вина розè бяха изтеглени от пазара в шест държави членки производителки (Германия, Испания, Франция, Италия, Унгария и Португалия). Изтеглянето на тези количества, съчетано с намаляването на производството в Съюза през 2023 г. (– 10,5 % в сравнение с предходната година) и във важни държави членки производителки (–24 % в Италия и –21 % в Испания), като цяло доведе до по-балансиран пазар през настоящата пазарна година, въпреки че пазарната ситуация в целия Съюз остава нестабилна.

(3) За разлика от това през 2023 г. в Португалия беше отчетено най-голямо увеличение на реколтата сред държавите членки, произвеждащи вино (+ 10 % спрямо предходната година и +15 % за сегмента на червените вина със защитено наименование за произход или защитено географско указание), като общото производство достигна около 7,5 милиона хектолитра. В същото време продажбите на португалски червени вина, защитени с наименование за произход или географско указание, на националния пазар са се увеличили само незначително с +2,3 % до март 2024 г. в сравнение със същия период на 2023 г., а износът до април 2024 г. е намалял с – 1,5 %. Тази ситуация се отразява особено силно на пазарния сегмент на португалските червени вина, защитени с наименование за произход или географско указание, чиито запаси се очаква да се увеличат допълнително с 29 % до юли 2024 г. в сравнение с 2023 г. и с 46 % в сравнение с пресечената средна стойност за предходните 5 години.

(4) Натрупването на запаси оказва значителен натиск върху цените на португалския пазар на вино. Ако не се вземат бързи мерки, има опасност ситуацията да доведе до още по-сериозни нарушения на националния пазар с идването на реколтата от 2024 г., тъй като производителите на вино няма да имат капацитет за складиране на новата продукция и ще бъдат принудени да продават на още по-ниски цени. Настоящият натиск на португалския пазар на вино и неотложната нужда на португалските производители да осигурят достатъчен капацитет за складиране на новата реколта водят до риск да бъдат засегнати в известна степен и пазарите на вино в други държави членки, които биха могли да поемат част от излишъка на предлагане в Португалия и да го продадат на ниска цена, със или без първоначалното наименование за произход или географско указание.

([1]) ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 671., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/ojb.

([2]) Делегиран регламент (ЕС) 2023/1225 на Комисията от 22 юни 2023 г. относно временни извънредни мерки за дерогация от някои разпоредби на Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета с цел преодоляване на смущенията на пазара в лозаро-винарския сектор в някои държави членки и дерогация от Делегиран регламент (ЕС) 2016/1149 на Комисията (ОВ L 160, 26.6.2023 г., стр. 12, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/1225/oj).

(5) Изтеглянето на част от наличните количества от португалския пазар на вино в най-засегнатия пазарен сегмент на червените вина, защитени с наименование за произход или географско указание, би следвало да помогне на Португалия да се справи с дисбаланса на пазара и да предотврати опасността настоящите смущения да се превърнат в по-тежка или по-продължителна криза в Португалия и да се разпространят на пазарите на вино в други държави членки. Въпреки мярката, приета през 2023 г., запасите от червени вина, защитени с наименование за произход или географско указание, в Португалия се очаква до края на юли 2024 г. да бъдат с 2,25 милиона хектолитра повече от рекордното равнище от предходната година, което представлява 63 % от цялата средна реколта. Натрупаните запаси за тези категории ще достигнат до края на текущата пазарна година два и половина пъти количеството, произведено през 2023 г., а запасите в края на периода са средно под два пъти повече от средната реколта.

(6) За да се намали натискът върху пазара, ще бъде необходимо да се изтеглят поне 15 % от увеличеното количество на запасите, които възлизат на около 340 000 хектолитра. При равнище на компенсация в размер на 20 % под последните пазарни цени, за мярката ще бъдат необходими около 15 милиона евро. Португалия обяви, че не е в състояние да изтегли от пазара количеството вино, което надвишава националните плащания съгласно член 216 от Регламент (ЕС) № 1308/2013. Всяка друга мярка, която е на разположение съгласно Регламент (ЕС) № 1308/2013, изглежда недостатъчна или неподходяща. Поради това е целесъобразно да се използва селскостопанският резерв, за да бъде извършена целенасочена кризисна дестилация в Португалия.

(7) За да не се допусне нарушаване на конкуренцията, използването на получения алкохол не следва да е разрешено за хранително-вкусовата промишленост, а следва да бъде ограничено до промишлени цели, включително за дезинфекция и за целите на фармацията и енергетиката. За да се избегнат злоупотреби или свръхкомпенсация след прилагането на тази извънредна мярка, е целесъобразно да се поиска от съответната държава членка да насочи мярката единствено към категориите вина със значителен дисбаланс на пазара и да ограничи компенсацията, която ще се предоставя, до равнище под съответните последни пазарни цени.

(8) С цел да се повиши ефективността на финансовите ресурси на Съюза, които могат да бъдат разпределени за тази кризисна дестилация, на Португалия следва да се разреши да допълни финансовата помощ от Съюза с национални плащания, покриващи до 200 % от помощта от Съюза, предвидена в настоящия регламент.

(9) Португалия следва да изпрати на Комисията подробна информация за прилагането на настоящия регламент, за да може Съюзът да наблюдава ефективността на въведената с него мярка.

(10) По бюджетни съображения Съюзът следва да финансира разходите, направени от Португалия за прилагане на мярката, предвидена в настоящия регламент, само когато тези разходи са извършени до определена дата за допустимост на разходите. Следователно подпомагането по извънредната мярка следва да бъде изплатено до 30 април 2025 г.

(11) Тъй като след 30 април 2025 г. няма да се извършват никакви плащания, член 5, параграф 2 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/127 на Комисията ([3]), предвиждащ пропорционално намаляване на месечните плащания, извършени след крайния срок, няма да се прилага.

(12) За да се защитят финансовите интереси на Съюза, националните компетентни органи на държавата членка, прилагаща извънредната мярка за кризисна дестилация, трябва да извършват проверки, за да проверят спазването на условията и изискванията, определени в настоящия регламент.

(13) Поради наложителни причини за спешност, като се имат предвид продължаващите смущения на пазара, както и краткото време, с което Португалия разполага, за да започне да прилага мярката, включена в настоящия регламент, преди предстоящата реколта през септември 2024 г., е необходимо да се предприемат незабавни действия и излишъкът на предлагане да бъде изтеглен от пазара възможно най-скоро. В противен случай пазарната ситуация ще се влоши допълнително и настоящият дисбаланс ще се пренесе в новата пазарна година с риск да причини продължителна криза в Португалия, която може да засегне и пазарите на вино в други държави членки. Ето защо отлагането на действията би довело до риск да се намали тяхната ефективност за стабилизиране на португалския пазар на вино.

([3]) Делегиран регламент (ЕС) 2022/127 на Комисията от 7 декември 2021 г. за допълнение на Регламент (ЕС) 2021/2116 на Европейския парламент и на Съвета с правила по отношение на разплащателните агенции и други органи, финансовото управление, уравняването на сметките, обезпеченията и използването на еврото (ОВ L 20, 31.1.2022 г., стр. 95, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/127/oj).

(14) С оглед на горепосочените наложителни причини за спешност настоящият регламент следва да бъде приет в съответствие с процедурата по спешност, определена в член 228 от Регламент (ЕС) № 1308/2013.

(15) Предвид необходимостта от предприемане на незабавни действия настоящият регламент следва да влезе в сила в деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз,*

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Финансиране от Съюза и национални плащания

1. На Португалия се предоставя финансова помощ от Съюза в размер на общо 15 000 000 EUR за подпомагане на временната извънредна мярка за кризисна дестилация, предвидена в член 2, при спазване на условията, определени в настоящия регламент.

2. Финансовата помощ, посочена в параграф 1, се разпределя въз основа на обективни и недискриминационни критерии, като се гарантира, че произтичащите от това плащания не водят до смущения на пазара или нарушаване на конкуренцията.

3. Разходите на Португалия, посочени в параграф 1, във връзка с плащанията за мярката по член 2 са допустими за финансова помощ от Съюза само ако посочените плащания бъдат извършени до 30 април 2025 г.

4. Португалия може да финансира допълнително мярката, предвидена в член 2, с национални плащания до 200 % от финансовата помощ от Съюза, посочена в параграф 1 от настоящия член.

Член 2

Временна кризисна дестилация на вино

1. Подпомагане може да бъде предоставено за дестилация на червени вина, произведени на континенталната територия на Португалия и защитени с наименование за произход или географско указание в съответствие с част II, дял II, глава I, раздел 2 от Регламент (ЕС) № 1308/2013.

2. Алкохолът, получен в резултат от подпомаганата дестилация, посочена в параграф 1, се използва единствено за промишлени цели, включително дезинфекция, или за целите на фармацията или енергетиката, за да се избегне нарушаване на конкуренцията.

3. Бенефициерите на подпомагането, посочено в параграф 1, са предприятия от лозаро-винарския сектор, които произвеждат или предлагат на пазара лозаро-винарските продукти, посочени в част II от приложение VII към Регламент (ЕС) № 1308/2013, организации на винопроизводители, кооперации на винопроизводители, асоциации на два или повече производителя, междубраншови организации или предприятия, дестилиращи лозаро-винарски продукти.

4. Само разходите за доставка на вино на дестилиращите предприятия и за дестилацията на това вино са допустими за подпомагане. Данъкът върху добавената стойност не е допустим за подпомагане. Виното, което се дестилира съгласно тази мярка, отговаря на изискванията за предлагане на пазара в рамките на Съюза и съответните продуктови спецификации за вина със защитено наименование за произход или със защитено географско указание.

5. Португалия може да установи критерии за приоритет за бенефициерите на тази мярка. Такива критерии за приоритет са обективни и недискриминационни.

6. Португалия може да предвиди до 80 % от подпомагането за дадена операция за кризисна дестилация, обхванатa от прието заявление за подпомагане съгласно настоящия член, да бъдат изплатени авансово на бенефициерите, при условие че бенефициерът е представил в полза на държавата членка банкова гаранция или равностойно обезпечение, равно най-малко на размера на този аванс. За да бъде допустима такава операция, окончателното плащане по подпомагането се извършва преди датата, посочена в член 1, параграф 3.

7. Португалия определя правила относно процедурата за кандидатстване за подпомагането, посочено в параграф 1, и относно контрола на мярката, които включват правила за:

а) физическите или юридическите лица, които имат право да подават заявления;

б) подаването и подбора на заявления, като се включват поне крайните срокове за подаване на заявления, сроковете за разглеждане на пригодността на всяко предложено действие и сроковете за уведомяване на операторите за резултатите от процедурата за подбор;

в) проверката на съответствието с разпоредбите относно допустимите продукти и разходи, посочени в параграф 4, и критериите за приоритет, когато такива се прилагат;

г) подбора на заявленията, като тези правила съдържат поне тегловния коефициент на всеки критерий за приоритет, когато се прилагат критерии за приоритет;

д) условията за извършване на авансови плащания и внасяне на гаранции;

е) наблюдението и контрола на операциите по дестилация, допустимостта на дестилираните вина и използването на произведения алкохол.

8. Португалия определя размера на подпомагането за бенефициерите въз основа на обективни и недискриминационни критерии, на регионално или на национално равнище. Размерът на подпомагането не може да надвишава 80 % от най-ниската средна месечна цена, регистрирана на производствено равнище през пазарната 2023—2024 година за допустимите категории вина в даден регион или на континенталната територия на Португалия, според случая. Когато няма на разположение регистрирани пазарни цени, те могат да бъдат изчислени от компетентен орган на Португалия въз основа на най-добрите налични данни.

Член 3

Уведомления и проверки

1. До 31 август 2024 г. Португалия уведомява Комисията за следното:

а) регионите, в които ще се прилага мярката, посочена в член 2;

б) размерите на компенсацията, които ще се прилагат в съответствие с член 2, параграфи 4 и 8, по региони и видове допустими вина, когато е целесъобразно, както и тяхната обосновка;

в) съответните количества, които се очаква да бъдат дестилирани;

г) размера на националните плащания, който ще бъде изразходван в съответствие с член 1, параграф 4.

2. До 30 юни 2025 г. Португалия уведомява Комисията за следното:

а) количествата вино, изтеглени от пазара, за всеки регион и вид допустимо вино;

б) количествата алкохол, произведен от виното, доставено и дестилирано в съответствие с настоящия регламент;

в) финансовата помощ от Съюза, посочена в член 1, параграф 1;

г) националните плащания, посочени в член 1, параграф 4, съответстващи на плащанията за изтегленото от пазара вино.

3. Уведомленията до Комисията, посочени в настоящия член, се извършват в съответствие с Делегиран регламент (ЕС) 2017/1183 на Комисията ([4]).

4. Във връзка с извънредната кризисна дестилация, предвидена в настоящия регламент, компетентните органи на държавите членки извършват всички необходими проверки на допустимостта на вината и спазването на всички приложими условия и изисквания.

5. Проверки на място след изпълнението на операциите за кризисна дестилация, подпомагани по силата на настоящия регламент, се извършват редовно.

([4]) Делегиран регламент (ЕС) 2017/1183 на Комисията от 20 април 2017 г. за допълване на регламенти (ЕС) № 1307/2013 и (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на уведомленията до Комисията относно информация и документи (ОВ L 171, 4.7.2017 г., стр. 100, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2017/1183/oj).

Член 4

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила в деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 19 юли 2024 година.

За Комисията
Председател
Ursula VON DER LEYEN